
INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

Stanowisko Instytutu Gospodarki Rolnej w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw

W związku z wniesionym do Sejmu przedmiotowym projektem ustawy należy zważyć, co następuje:

1. Zaproponowana regulacja ma na celu subsydiowanie potrzeb energetycznych obywateli dotkniętych tzw. ubóstwem energetycznym. Tymczasem, w Polsce pojęcie to wciąż jest niezdefiniowane. Według naukowców aż 12 proc. społeczeństwa polskiego dotknięte jest tym zjawiskiem. Najwięcej osób ubogich energetycznie mieszka na wsi. Stanowią one prawie dwie trzecie ogółu. Co piąta osoba mieszkająca na wsi mierzy się z problemami energetycznymi. Należy jednak zauważyć, że zjawisko to ma raczej charakter regresywny. Może być to efektem wprowadzenia powszechnego dodatku 500 zł na drugie i kolejne dziecko.
2. Tylko w tym roku decyzją Prezesa Rady Ministrów przeniesiono środki w wysokości 180 mln złotych na fundusz termoizolacyjny, którego celem miało być właśnie zwalczanie ubóstwa energetycznego. Instytut Gospodarki Rolnej wielokrotnie zwracał uwagę na potrzebę wsparcia gospodarstw na obszarach wiejskich, gdzie co roku trafia prawie 200 tys. kotłów na węgiel, spośród których prawie trzy czwarte to szkodliwe dla człowieka i środowiska naturalnego „kopciuchy”.
3. Działania mające na celu eliminowanie wykluczenia społecznego, walkę z zanieczyszczeniem powietrza oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju są faktycznie blokowane przez zaniechanie władzy wykonawczej i ustawodawczej w kwestii prawnego zdefiniowania ubóstwa energetycznego. Nie inaczej jest i w przypadku przedmiotowego rozporządzenia.
4. Przedstawiony projekt zakłada wprowadzenie tzw. dodatku grzewczego, którego wypłacanie miałyby być zadaniem zleconym gminy. Dodatek miałby sięgać 50 proc. należności za energię ciepłą pochodzącą z:
 1. ogrzewania gazowego lub elektrycznego;
 2. podłączenia do sieci ciepłowniczej;
 3. indywidualnej instalacji odnawialnego źródła ciepła;
 4. kotła na paliwo stałe, spełniającego wymogi efektywności energetycznej i emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń.Równocześnie projektodawcy nie wskazali, czy dodatek taki byłby wypłacany zainteresowanemu obywatelowi czy też dostawcy energii.

INSTYTUT GOSPODARKI ROLNEJ

5. Sama możliwość skorzystania z powyższego wsparcia byłaby uzależniona od uchwały podjętej przez radę gminy. W opinii Instytutu taki mechanizm stwarza ryzyko nierównego traktowania mieszkańców różnych gmin, którzy korzystają usług z tych samych dostawców energii cieplnej.
6. Ponadto posłowie-projektodawcy wskazali, że źródłem finansowania wprowadzanego dodatku ma być udział gmin w dochodach z tytułu podatku od osób fizycznych (PIT). W obliczu migracji do dużych ośrodków miejskich i niewspółmierności wpływów z podatków w danych gminach z ich rzeczywistymi danymi demograficznymi, takie narzędzie finansowania obarczone jest dużym ryzykiem i może okazać zobowiązaniem gmin do wysiłków finansowych przekraczających ich faktyczne możliwości.
7. Należy zwrócić uwagę, że projektodawcy wskazali, że uprawniona do dodatku byłaby osoba, która „rzeczywiście” zamieszkuje dany lokal. Takie rozwiązanie ma się nijak do najemców, którzy nie dokonują bezpośrednich płatności za dostawę energii, a jedynie rozliczają się z nich przed właścicielami. W świetle proponowanych przepisów przyznanie takim najemcom dodatku mogłoby się okazać działaniem na szkodę właścicieli nieruchomości.

Wobec powyższych argumentów Instytut Gospodarki Rolnej zwraca się z apelem do posłów-wnioskodawców o dokonanie korekty przedłożonego projektu oraz jak najszybsze podjęcie prac nad wprowadzeniem prawnej definicji „ubóstwa energetycznego”.

